

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. Голови Українського інституту
національної пам'яті

Володимир ТИШЧАК

(підпис)

Ім'я Прізвище)

08.05.2026

(дата)

ВИСНОВОК

щодо належності/неналежності об'єкта до символіки комуністичного тоталітарного режиму та російської імперської політики відповідно до Законів України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»

08.05.2026 № 209

1. Вступна частина

1.1 ПІБ особи/подія/ назва

Об'єкти топонімії «Визволення», «Визволителів», «УУУ-річчя визволення»

1.2 Підстава для розгляду (власна ініціатива/звернення)

Лист Управління культури та охорони культурної спадщини Черкаської обласної державної адміністрації від 15.04.2026 № 10261/02/01-01-12

2. Основна частина

2.1 Нормативно-правова підстава експертизи: перелік нормативно-правових актів

Пункт 11 частини 1 статті 14 Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», частина шоста статті 3 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», частина третя статті 4, частина шоста статті 5, частина шоста статті 8 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р. та № 4579-IX від 21.08.2025).

2.2 Обґрунтування висновку, у тому числі аналіз нормативно-правових актів

Згідно з пунктом 4 частини першої статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (далі – Закон), символіка російської імперської політики – символіка, що включає: будь-яке зображення державних прапорів, гербів та інших символів Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації; зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російським царством (Московським царством), Російською імперією, Російською республікою, Російською державою, Російською Соціалістичною Федеративною Радянською Республікою, Російською Радянською Федеративною Соціалістичною Республікою, Союзом Радянських Соціалістичних Республік, Російською Федерацією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури), працівникам радянських органів державної безпеки всіх рівнів; зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які публічно, у тому числі в медіа, у літературних та інших мистецьких творах, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури); зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені подіям, пов'язаним із здійсненням російської імперської політики (крім зображень, пам'ятників та пам'ятних знаків, пов'язаних з опором і вигнанням нацистських окупантів з України, із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури); зображення, написи, пов'язані із глорифікацією і виправданням російської імперської політики; назви областей, районів, територіальних громад, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій на території України, яким присвоєні імена або псевдоніми вищезгаданих категорій осіб, назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком

української національної державності, науки, культури або з культурою поневолених народів Російської Федерації.

3. Констатуюча частина

3.1 Висновок про включення особи/події/назви до Переліку

Об'єкти топонімії «Визволення», «Визволителів», «УУУ-річчя визволення», що присвоювалися в радянські часи на честь бійців Червоної армії, партизанів і підпільників, що брали участь у 2-й Світовій війні («визволяли Україну від німецько-фашистських загарбників».

Назви об'єктів топонімії, похідні від «Визволення», «Визволителів», «УУУ-річчя визволення» тощо є некоректними з наукової точки зору та не відповідають термінології чинного законодавства: в законах України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», «Про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років» події 1939-1945 років трактуються саме як **опір та вигнання нацистів з України**, а не «визволення» Червоною армією. Наголошуємо, що остання була рушійною силою збройної більшовицької агресії проти Української Народної Республіки у 1917-1921 роках, що призвело до ліквідації української державності.

Згадані категорії топонімів не пов'язані зі вшануванням пам'яті або подвигу конкретних людей, з опором та вигнанням нацистів з України, натомість є прикладом насадження радянсько-російської міфологеми про «Велику вітчизняну війну радянського народу 1941-1945 років», пов'язані з глорифікацією російської імперської політики, відтак підлягають перейменуванню.

Головний спеціаліст відділу
аналізу та оцінки тоталітарних
режимів та імперської політики

Управління наукового та
інституційного забезпечення
політики національної пам'яті

(підпис)

Короленко Б. А.

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. Голови Українського інституту
національної пам'яті

(підпис) Юлія ГНАТЮК
Ім'я Прізвище)

24.04.2026

(дата)

ВИСНОВОК

щодо належності/неналежності до символіки російської імперської політики відповідно Закону України "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"

24.04.2026 № 169

1. Вступна частина

1.1 ПІБ особи/ назва події.

Вулиця Дружби

1.2 Підстава для розгляду (власна ініціатива/звернення).

Лист Ташанської сільської ради від 26.03.2026 № 280

2. Основна частина

2.1 Нормативно-правова підстава експертизи: перелік нормативно-правових актів

Пункт 11 частини 1 статті 14 Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», частина 3 статті 4, частина 6 статті 5, частина 6 статті 8 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» № 3005-IX від 21 березня 2023 р. із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р. та № 4579-IX від 21.08.2025.

2.2 Обґрунтування висновку у тому числі аналіз нормативно-правових актів.

Відповідно до пп. «а» – «є» п. 4 частини першої ст. 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», до символіки російської імперської політики віднесено, зокрема, зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних

Республік, Російської Федерації, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російським царством (Московським царством), Російською імперією, Російською республікою, Російською державою, Російською Соціалістичною Федеративною Радянською Республікою, Російською Радянською Федеративною Соціалістичною Республікою, Союзом Радянських Соціалістичних Республік, Російською Федерацією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури), працівникам радянських органів державної безпеки всіх рівнів; зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які публічно, у тому числі в медіа, у літературних та інших мистецьких творах, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури); зображення гасел, цитат осіб, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російським царством (Московським царством), Російською імперією, Російською республікою, Російською державою, Російською Соціалістичною Федеративною Радянською Республікою, Російською Радянською Федеративною Соціалістичною Республікою, Союзом Радянських Соціалістичних Республік, Російською Федерацією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики, публічно, у тому числі в медіа, у літературних та інших мистецьких творах, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії (крім зображень гасел, цитат, пов'язаних із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури), працівників радянських органів державної безпеки всіх рівнів; зображення, написи, пов'язані із глорифікацією і виправданням російської імперської політики; назви областей, районів, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій на території України, яким присвоєні імена або псевдоніми осіб, які відповідають критеріям, встановленим підпунктами "в" і "г" цього пункту, назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних,

історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності.

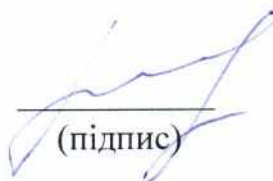
3. Констатуюча частина

3.1 Висновок про включення особи/події до Переліку.

Вулиця Дружби – назва не пов'язана з реалізацією чи глорифікацією російської імперської політики, не містить обмежень встановлених чинним законодавством і не підлягає обов'язковому перейменуванню.

Таким чином, назви об'єктів, в тому числі топонімії, на честь Дружби не підпадають під обмеження встановлені законами України та підлягають включенню до Переліку осіб та подій, об'єкти, присвячені яким, відповідно до пункту 4 частини 1 статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», не належать до символіки російської імперської політики.

Начальник відділу аналізу
та оцінки тоталітарних
режимів та імперської
політики

(підпис)

Ігор Каретніков

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Українського інституту
національної пам'яті

Олександр АЛФЬОРОВ

(підпис)

Ім'я Прізвище)

24.12.2025

(дата)

ВИСНОВОК

щодо належності/неналежності об'єкта до символіки комуністичного тоталітарного режиму та російської імперської політики відповідно до Законів України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» та «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії»

24.12.2025 № 63

1. Вступна частина

1.1 ПІБ особи/подія/ назва

Топоніми «Жовтнева», «Жовтневий», «Жовтневе»

1.2 Підстава для розгляду (власна ініціатива/звернення)

Лист виконавчого комітету Луцької міської ради від 27.11.2025 № 1.1-38/6783/2025

2. Основна частина

2.1 Нормативно-правова підстава експертизи: перелік нормативно-правових актів

Пункт 11 частини 1 статті 14 Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», частина шоста статті 3 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», частина третя статті 4, частина шоста статті 5, частина шоста статті 8 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» (із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р. та № 4579-IX від 21.08.2025).

2.2 Обґрунтування висновку, у тому числі аналіз нормативно-правових актів

Відповідно до підпункту «є» пункту 4 частини першої статті 1 Закону України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки», символіка комуністичного тоталітарного режиму включає, в тому числі, назви областей, районів, територіальних громад, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій, у яких використані назви СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних або автономних радянських

республік та похідні від них, назви, пов'язані з діяльністю комуністичної партії (включаючи партійні з'їзди), річницями Жовтневого перевороту 25 жовтня (7 листопада) 1917 року, встановленням радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідуванням борців за незалежність України у XX столітті (крім назв, пов'язаних з опором та вигнанням нацистських окупантів з України або з розвитком української науки та культури).

Згідно з пунктом 4 частини першої статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», символіка російської імперської політики – символіка, що включає, в тому числі, назви областей, районів, територіальних громад, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій на території України, яким присвоєні назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних, історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури або з культурою поневолених народів Російської Федерації.

3. Констатуюча частина

3.1 Висновок про включення особи/події/назви до Переліку

На території колишнього СРСР (у тому числі в УРСР) топоніми «Жовтнева» (-ий, -е) мали сталу ідеологічну та соціокультурну конотацію і пов'язані з більшовицьким Жовтневим переворотом 25 жовтня (7 листопада) 1917 року, його річницями та встановленням радянської влади. Комуністичним режимом топонімічна номінація використовувалася як важливий ідеологічний чинник та мобілізаційний ресурс у конструюванні так званої «радянської людини», відтак існувала й відповідна номенклатура назв радянської топонімії, обов'язкова для всього топографічного та символічного простору колишнього СРСР. Присвоєння об'єктам топонімії назви-маркера «Жовтнева» (-ий, -е) мало на меті увічнення «Великої Жовтневої соціалістичної революції», що започаткувала встановлення «диктатури пролетаріату» та радянської влади.

Отже, топоніми «Жовтнева» (-ий, -е) пов'язані зі встановленням радянської влади, реалізацією російської імперської політики, глорифікацією Жовтневого перевороту 25 жовтня (7 листопада) 1917 року та його річниць, відтак містять символіку комуністичного тоталітарного режиму та російської імперської політики.

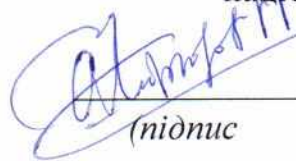
Головний спеціаліст відділу
аналізу та оцінки тоталітарних
режимів та імперської
політики Управління
наукового та інституційного
забезпечення політики
національної пам'яті

(підпис)

Короленко Б. А.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Українського інституту
національної пам'яті

Олександр АЛФЬОРОВ

(підпис)

Ім'я Прізвище)

24.04.2026

(дата)

ВИСНОВОК

щодо належності/неналежності до символіки російської імперської політики відповідно Закону України "Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії"

24.04.2026 № 170

1. Вступна частина

1.1 ПІБ особи/ назва події.

Вулиця Перемоги

1.2 Підстава для розгляду (власна ініціатива/звернення).

Лист Ташанської сільської ради від 26.03.2026 № 280

2. Основна частина

2.1 Нормативно-правова підстава експертизи: перелік нормативно-правових актів

Пункт 11 частини 1 статті 14 Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», частина 3 статті 4, частина 6 статті 5, частина 6 статті 8 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії» № 3005-IX від 21 березня 2023 р. із змінами, внесеними Законом № 3097-IX від 03.05.2023 р. та № 4579-IX від 21.08.2025.

2.2 Обґрунтування висновку у тому числі аналіз нормативно-правових актів.

Відповідно до пп. «а» – «є» п. 4 частини першої ст. 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», до символіки російської імперської політики віднесено, зокрема, зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних

Республік, Російської Федерації, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російським царством (Московським царством), Російською імперією, Російською республікою, Російською державою, Російською Соціалістичною Федеративною Радянською Республікою, Російською Радянською Федеративною Соціалістичною Республікою, Союзом Радянських Соціалістичних Республік, Російською Федерацією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури), працівникам радянських органів державної безпеки всіх рівнів; зображення, пам'ятники, пам'ятні знаки, написи, присвячені особам, які публічно, у тому числі в медіа, у літературних та інших мистецьких творах, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії (крім зображень, пам'ятників, пам'ятних знаків, написів, присвячених особам, пов'язаним із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури); зображення гасел, цитат осіб, які обіймали керівні посади в органах влади і управління, політичних організаціях, партіях, збройних формуваннях Російського царства (Московського царства), Російської імперії, Російської республіки, Російської держави, Російської Соціалістичної Федеративної Радянської Республіки, Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки, Союзу Радянських Соціалістичних Республік, Російської Федерації, територіальних утворень, адміністративно-територіальних одиниць, у тому числі невизнаних, що створювалися під час реалізації російської імперської політики на окупованих, анексованих чи в інший спосіб зайнятих Російським царством (Московським царством), Російською імперією, Російською республікою, Російською державою, Російською Соціалістичною Федеративною Радянською Республікою, Російською Радянською Федеративною Соціалістичною Республікою, Союзом Радянських Соціалістичних Республік, Російською Федерацією територіях, і брали участь або сприяли реалізації російської імперської політики, публічно, у тому числі в медіа, у літературних та інших мистецьких творах, підтримували, глорифікували або виправдовували російську імперську політику, закликали до русифікації чи українофобії (крім зображень гасел, цитат, пов'язаних із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності, науки, культури), працівників радянських органів державної безпеки всіх рівнів; зображення, написи, пов'язані із глорифікацією і виправданням російської імперської політики; назви областей, районів, населених пунктів, районів у містах, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, проспектів, площ, майданів, набережних, мостів, інших об'єктів топонімії населених пунктів, підприємств, установ, організацій на території України, яким присвоєні імена або псевдоніми осіб, які відповідають критеріям, встановленим підпунктами "в" і "г" цього пункту, назви подій, пов'язаних із реалізацією російської імперської політики, назви російських міст та інших географічних,

історичних та культурних об'єктів Російської Федерації, що не пов'язані безпосередньо із захистом політичних, економічних, культурних прав Українського народу, розвитком української національної державності.

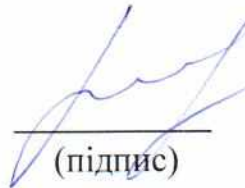
3. Констатуюча частина

3.1 Висновок про включення особи/події до Переліку.

Вулиця Перемоги – назва пов'язана зі святом День Перемоги, яке було встановлено на відзначення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Назва пов'язана з опором та вигнанням нацистських окупантів з України, не містить обмежень встановлених чинним законодавством і не підлягає обов'язковому перейменуванню.

Таким чином, назви об'єктів, в тому числі топонімії, на честь Перемоги у Другій світовій війні не підпадають під обмеження встановлені законами України та підлягають включенню до Переліку осіб та подій, об'єкти, присвячені яким, відповідно до пункту 4 частини 1 статті 2 Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», не належать до символіки російської імперської політики.

Начальник відділу аналізу
та оцінки тоталітарних
режимів та імперської
політики

(підпис)

Ігор Каретніков